

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Neuvottelu – Uusimaa-HUS

9.2.2022

Sote-uudistus

Uusimaa-HUS -neuvottelut: osallistujat

Ministeriöiden edustajat

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM
Taina Mäntyranta, johtaja, STM
Minna Saario, johtaja, STM
Jussi Lind, erityisasiantuntija, STM
Sirkku Pikkujämsä, lääkintöneuvos, STM
Harri Jokiranta, ohjelmapäällikkö, STM
Pekka Tulokas, valmiusjohtaja, STM
Päivi Nerg, alivaltiosihteeri, VM
Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM
Janne Koivukoski, pelastusneuvos, SM

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen edustajat

Nina Knape, tiimipäällikkö, arviointipäällikkö, THL
Tiina Hetemaa, arviointipäällikkö, THL

Uudenmaan ja HUS-yhtymän edustajat

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Matti Bergendahl, toimitusjohtaja
Markku Mäkijärvi, johtajaylilääkäri
Lauri Tanner, hallintojohtaja
Jari Finnilä, talousjohtaja
Teppo Heikkilä, hankejohtaja

Helsingin kaupunki

Juha Jolkkonen, sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Keski-Uusimaa

Pirjo-Laitinen Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Länsi-Uusimaa

Jaana Koskela, valmistelujohtaja

Itä-Uusimaa

Ann-Sofie Silvennoinen, VATEn puheenjohtaja, sosiaali- ja terveystoimen johtaja

Vantaa-Kerava

Timo Aronkylä, väliaikaisen valmistelutoimielimen pj.

Asialista

- **Avaus, esittäytyminen**
- **Ajankohtaista/ministeriöt**
- **Säädöspohjan kertaus tarvittaessa**
- **Toimeenpanon tilanteesta**
- **HUS-valmistelun nykytila; Teppo Heikkilä, Juha Jolkkonen**
  - Valmistelun organisoituminen, HUS:n uusi organisoituminen
  - Valmistelun aikataulu ja vaihe
    - Perussopimus; tulonmuodostus ja alijäämän kattaminen; HUS ohjaus- ja rahoitusmalli
    - Järjestämissopimus;
      - Organisoituminen ja työn vaihe
      - Miten suunniteltu varmistaa palveluiden yhteensovittaminen ja pth-yksikön rooli
- **Miten varmistetaan kaikkien Uudenmaan hyvinvointialueiden järjestämisvastuun siirto**
  - Hallinnolliset tukipalvelut
- **Kysymyksiä ministeriöille**
- **Ehdotuksia Uusimaa-HUS -neuvottelujen toteuttamisesta jatkossa**
- **Muut mahdolliset esille nousevat asiat**

Asetusvalmistelusta

- 35§: YTA-alueen jaosta säädetty asetuksella ja alueet muodostuvat yo-sairaaloiden ympärille, VN 27.1.2022
- 36 §:n mukaan asetuksella voidaan säätää tarkemmin asioista, joista hyvinvointialueiden on sovittava yhteistyösopimuksella hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta mm. väestön palvelutarpeen arvioinnissa, sosiaalipäivystyksessä ja ensihoitokeskuksen tehtävien järjestämisessä.
- 37 §:n mukaan asetuksella voidaan säätää tarkemmin mm. keitä kuullaan huomioon yhteistyösopimuksen valmistelussa ja sopimuksen toteutumisen seurannasta. Asetuksella voidaan myös säätää yhteistyösopimuksen laatimisen aikataulusta ja ajankohdasta, johon mennessä hyväksytty yhteistyösopimus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.
- Aseteilla työryhmä, jossa kaikkien HVA edustus, tälle työvaliokunta/jaosto. Asetus annettaisiin kesän jälkeen

Valmius ja varautuminen: asetusvalmistelu

- SOTE-valmius ja varautuminen perustuu hyvinvointialueen (ml kunta), yhteistyöalueen, kansallisen tason ja kansainvälisen tason yhteen sovitettuihin järjestelyihin
  - Edellyttää eri toimijoiden tiivistä yhteistyötä
- Järjestämislaki 37 §: ” Yhteistyösopimus valmistellaan...valmiuden ja varautumisen tehtävien osalta *yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.*”

TKKI- valmistelu tällä vaalikaudella

- TKKI strategiset tavoitteet osana kansallisten tavoitteiden prosessia ja YTA- sopimusasetuksen valmistelua 2022
- Rahoitus
  - säädösvalmistelussa AMK- harjoittelukorvausten siirto palvelujärjestelmälle valtion varoista korvattavaksi
    - Kehysesitys vuoden 2022 riiheen tehty, budjettilaki syksy 2022
  - EVO- korvausselvitykset erikoislääkärikoulutuksen osalta 2022
- Rakenteet ja tehtävät
  - OSKE: Oske-asetukseen tekniset muutokset, joilla turvataan osaamiskeskusten organisaatioina säilyminen ja siirtyminen yli hyvinvointialueiden aloittamisen ja siirtymävaiheen ajan -> osket ja niiden tehtävät ovat osa toimeenpantavaa hyvinvointialueiden TKKI - kokonaisuutta
  - Laajemmat mahdolliset muutokset edellyttävät erillisselvitystä (kuten yo- sairaaloissa)
    - ⇒ Selvityksen tarkoituksena tuottaa sisältökäsitys vähimmäismuutoksille ja pidemmän tähtäimen muutosmahdollisuuksille
    - ⇒ Selvitys joului-helmikuu 2022, tavoitteena yhteiset TKKI-rakenteet
    - ⇒ Lausuntokierros syksy 2022, mahdollinen HE eduskuntaan vuoden 2022 lopussa (voimaantulo seuraavalla vaalikaudella)

Yliopistosairaalat: rooli, tehtävät, rahoitus

- Eduskunnan lausuma (EV 111/2021)
  - 8) ... Hallituksen on turvattava yliopistollisten sairaaloiden mahdollisuus tehdä edelleen tieteellistä tutkimusta ja tuottaa alan perus- ja erikoistumiskoulutusta.
- Selvitys yliopistollisen sairaalan tehtävistä ja roolista tulevassa rakenteessa valmis (12/2021)
  - Perustehtävät: vaativa erikoissairaanhoito, koulutus ja tutkimus. Yliopistosairaala toimii tyypillisesti myös alueensa keskussairaalana.
  - Myös muita tehtäviä, mm. alueellinen valmius ja varautuminen sekä YTA-yhteistyö, koordinaatiotehtävät.
  - <https://soteuudistus.fi/documents/16650278/0/yliopistosairaaloiden+asemasta+sote-uudistuksessa+loppuraportti.pdf/70ebcae1-cf2c-88aa-be0a-9bb107f7005f/yliopistosairaaloiden+asemasta+sote-uudistuksessa+loppuraportti.pdf?i=1640174675370>
- Lainsäädännön valmistelu yliopistollisten sairaaloiden tehtävien ja niiden yliopistojen kanssa tekemän yhteistyön osalta on käynnistynyt loppuvuodesta 2021
  - Eduskuntakäsittelyyn ministeriön lainsäädäntösuunnitelman mukaisesti syksyllä 2022.
  - Lakihankkeen edetessä varmistuu tarkemmin, mihin lakiin tai lakeihin uudistuksia tarvitaan.
  - Yo-sairaalan rakennetta tai sijoittumista hyvinvointialueiden organisaatioon ei säädetä
  - Yo-sairaala -säädosvalmistelulla tiivis yhteys muuhun sote-TKKIO-säädos- ja ohjausvalmisteluun
- Yliopistollisten sairaaloiden tehtävien rahoitus on mahdollista toteuttaa osana ns. yleiskatteellista hyvinvointialueiden rahoitusta ja/tai tutkimus- ja koulutustoiminnan osalta erillisinä valtionavustuksina.
  - Rahoitusmallin kehittämiseksi menossa yhteinen virkamiesvalmistelu STM:n ja VM:n kesken
    - Arvioinnissa hyödynnetään muun muassa THL:n tuottamaa tietopohjaa tarve- ja olosuhdetekijöistä.

Ajankohtaista erikoissairaanhoidosta

- Terveydenhuollon substanssilait ovat voimassa edelleen (Terveydenhuoltolaki, keskittämis- ja päivystysasetukset)
  - Poikkeusluvut 1.1.2023-> voi hakea hyvinvointialue (/ aluevaltuusto); ei siis kunta tai sairaanhoitopiiri
    - Ympäri vuorokautinen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystysyksikkö
      - Voimassa 31.12.2022 saakka (Varkaus, Iisalmi, Pietarsaari, Forssa, Raahe)
      - Voimassa 30.6.2023 saakka (Raasepori)
      - Voimassa 31.12.2024 saakka (Kouvola)
      - Inari, Kuusamo, Jämsä ?
    - Synnytysten hoitaminen
      - Voimassa 31.12.2022 saakka (Lappi, Kainuu, Etelä-Savo, tulossa Etelä-Karjala)
      - Voimassa 30.6.2023 saakka (Länsi-Pohja)
  - Hakemukseen kuvaus asetuksen edellytysten täyttymisestä ja yta-alueen suunnitelmista
- Ns. Kemi-Savonlinna lausuma
  - Hallitus antaa asiasta esityksen eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022.
- Julkisomisteiset yhtiöt ja alihankinta –selvitykset menossa

HUS-yhtymän järjestämisvastuu

- HUS-yhtymällä on järjestämisvastuu jäljempänä 2 momentissa tarkoitetuista ja niistä terveydenhuollon palveluista, jotka on sovittu sen vastuulle 9 §:ssä tarkoitettussa HUS-järjestämissopimuksessa.
- HUS-yhtymä vastaa seuraavien terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä:
  - 1) terveydenhuoltolain (1326/2010) 45 §:n nojalla HUS-yhtymälle keskitettävät palvelut ja muut näihin palveluihin rinnastuvat vastaavan kaltaista toistettavuutta, usean alan erityisosaamista tai kallista laitteistoa taikka muita merkittäviä investointeja edellyttävät erikoissairaanhoidon palvelut;
  - 2) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 34 §:ssä tarkoitettun yliopistollisen sairaalan toiminta sekä terveydenhuoltolain 7 luvussa tarkoitettun yliopistollisen sairaalan erikoissairaanhoidon opetuksen ja tutkimuksen järjestämisen edellyttämät palvelut;
  - 3) terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettu kiireellinen hoito perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanottotoimintaa lukuun ottamatta;
  - 4) terveydenhuoltolain 39 §:ssä tarkoitettu ensihoitopalvelu;
  - 5) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 50 ja 51 §:ssä tarkoitettu varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävät;
  - 6) ne erikoissairaanhoidon palvelut, joita 1–5 kohdassa tarkoitettujen palvelujen järjestäminen edellyttää, jotta turvataan HUS-yhtymän erikoissairaanhoidon palvelujen riittävä määrällinen ja sisällöllinen kokonaisuus osaamisen, potilasturvallisuuden, palvelujen laadun sekä kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi;
  - 7) HUS-yhtymän vastuulle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitettussa hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa sekä jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettussa HUS-järjestämissopimuksessa sovitut palvelut siten kuin kyseisissä sopimuksissa on sovittu.

HUS-yhtymän muut tehtävät

- 1) sen vastuulle kuuluviin palveluihin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä koulutus-, tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminta;
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen tehtävät HUS-yhtymälle kuuluvien tehtävien osalta;
- 3) terveydenhuoltolain 55 §:ssä tarkoitettujen tietojen julkaiseminen HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olevien palvelujen osalta.

HUS-järjestämissopimuksessa on sovittava

1. järjestämisvastuuseen liittyvästä työnjaosta;
2. yleisistä yhteistyön ja erikoissairaanhoidon kehittämistavoitteista;
3. yhteisistä toimenpiteistä perusterveydenhuollon vahvistamiseksi;
4. yhteisistä toimenpiteistä osapuolten palveluiden yhteensovittamiseksi kokonaisuuksiksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien yhteisestä määrittelemisestä;
5. lääkinnällisten tukipalveluiden, lääkinnällisen kuntoutuksen muiden vastaavien erityispalvelujen kehittämisestä ja laadun valvonnasta;
6. lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan järjestämiseksi tarvittavasta työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sekä perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan alueellisesta koordinoinnista;
7. terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhteispäivystyksen ylläpidon edellyttämästä henkilöstöstä;
8. yhteisistä toimenpiteistä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi sekä kokonaisturvallisuuden kannalta riittävän valmiuden ylläpitämiseksi.

Lisäksi HUS-järjestämissopimuksessa voidaan sopia muusta työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon järjestämisessä.

HUS-neuvottelut

- Mitä hyvinvointialueesta säädetään, sovelletaan myös HUS-yhtymään siltä osin kuin se järjestää terveydenhuoltoa. HUS-yhtymän neuvotteluihin osallistuvat myös Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki.

Miten varmistetaan järjestämisvastuun siirto

- Miten varmistetaan, että kukin järjestäjä pystyy ottamaan vastaan järjestämisvastuun säädetyssä aikataulussa
- Erityisesti hallinnolliset tukipalvelut

Kysymyksiä ministeriöille

- Ehdotuksia Uusimaa-HUS -neuvottelujen toteuttamisesta jatkossa
- Muut mahdolliset esille nousevat asiat